

Vojtechová Poklač, Saša

**Frazemi z glasbeno sestavino na športnih straneh slovenskih časopisov : (na primeru časopisov Ekipa24, Dnevnik in delo)**

In: *Jihoslovanská frazeologie kontrastivně*. Krejčí, Pavel (editor); Krejčová, Elena (editor). Vydání první Brno: Filozofická fakulta, Masarykova univerzita, 2016, pp. 59-72

ISBN 978-80-210-8372-1

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/136757>

Access Date: 29. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

# FRAZEMI Z GLASBENO SESTAVINO NA ŠPORTNIH STRANEH SLOVENSКИH ČASOPISOV (NA PRIMERU ČASOPISOV *EKIPA24*, *DNEVNIK* IN *DELO*)<sup>90</sup>

Saša Vojtechová Poklač

**Title:** Phrasemes with Musical Element in Sport Section of Slovenian Newspapers (Newspapers *Ekipa24*, *Dnevnik* and *Delo*)

**Abstract:** The text attempts to connect three areas that impact our lives every day – music, sport and journalism. Our attention is focused on the degree and manner in which the language of sports journalists reflects music and we concentrate on phrasemes that contain at least one element connected to music. We analyze these phrasemes in newspapers *Ekipa24*, *Dnevnik* and *Delo* and we are interested in which parts of the journalistic article they occur and whether there is any deviation from the norm in their utilization.

**Key words:** the Slovene language; sport journalism; phraseology; music

Glasba ima v naših življenjih posebno mesto. Spremlja nas vsakodnevno, od rojstva do smrti, od večera do jutra, od januarja do decembra. Številni so se, se in se še bodo ukvarjali z glasbo poklicno, večina pa se z njo srečuje ljubiteljsko. Znano je, da je glasba univerzalni jezik, ki lahko podira vse prepreke, tudi tiste najvišje in najtežje, zato ne preseneča dejstvo, da je pogostokrat (ne)posredno vključena tudi znotraj drugih področij in dejavnosti. Na eni strani se tesno povezuje (velikokrat jih dopolnjuje, včasih pa jih lahko v interakciji z njimi tudi preseže) z drugimi umetnostmi, kot so na primer gledališče, film, književnost, slikarstvo, na drugi strani pa jo srečujemo v okoljih, v katerih je včasih niti ne pričakujemo, na primer v nakupovalnih središčih, na kopalniških itd. Veliko povezav lahko

---

90 Besedilo je nastalo v okviru projekta Ministrstva za šolstvo, znanost, raziskovanje in šport Republike Slovaške VEGA 1/0543/14 *Metaforičné vokálno-inštrumentálne prvky v slovenčine a slovanských jazykoch*.

najdemo tudi med športom in glasbo. Šport, podobno kot glasba, močno vpliva na naš svet. Dejstvo je, da so glasbo že od nekdaj povezovali z duhovnostjo. Nekaj podobnega so pripisovali tudi športu. To dokazuje grški rek *zdrav duh v zdravem telesu*, ki opozarja, da s telesno aktivnostjo (torej s športom) krepimo tudi človeški duh. Glasba je s športom povezana še tesneje. Športni ljubitelji si nekaterih športov sploh ne morejo predstavljati brez glasbe. Tako ima glasba pomembno vlogo pri umetnostnem drsanju, sinhronem plavanju, ritmični gimnastiki, gimnastiki, dresurnem jahanju ali aerobiki. Ob glasbi športniki in športnice izvajajo vaje, sodniki pa med drugim ocenjujejo tudi usklajenost programa z glasbo. Prav tako je na športnih prireditvah glasba prisotna tudi med podeljevanjem nagrad, ko lahko zmagovalci svoja čustva pokažejo tudi ob igranju državne himne. Paralele med glasbo in športom lahko najdemo tudi med privrženci določene glasbene zvrsti (punk, rock, metal, pop, ...) oz. navijači določenega športnega kluba, svojo pripadnost pa izražajo na različne načine, med drugim tudi s stilom oblačenja. Povezavo med glasbo in športom lahko najdemo tudi na samih tekmovanjih, na katerih morajo biti športniki zelo pozorni na različne zvoke, ki jih slišijo, od zvokov piščalk, siren, pištol, ki jih uporabljajo sodniki z namenom, da dajajo športnikom znak za začetek/konec tekmovanja, pa vse do bobnov, ragelj, trobent in petja, s pomočjo katerih navijači spodbujajo tekmovalce.

Čeprav sta glasba in šport tesno povezana z duhovnostjo, pa ju v sodobni družbi močno zaznamujejo prav množični mediji. Dnevno smo obkroženi z informacijami, ki zrcalijo politične, družbeno-socialne, kulturne, športne in druge aktualne dogodke doma in po svetu. Po *Slovarju slovenskega knjižnega jezika* je publicistika „dejavnost, katere namen je obveščati, seznanjati javnost s čim, navadno v časopisu, na radiu, televiziji.“<sup>91</sup> Definicija publicističnih besedil kaže na njihovo raznolikost, saj imajo nekatera besedila značilnosti znanstvenih oziroma poljudnoznanstvenih podzvrsti (nezaznamovanost jezikovnih sredstev), druga pa značilnosti umetnostne zvrsti (čustvena zaznamovanost). Posledično tudi njihov jezik ni enoten, saj se enkrat približuje strokovnosti, drugič umetnosti ali praktični sporazumevalnosti (Toporišič 1992: 238). Pri svojem delu novinarji uporabljajo različne načine posredovanja informacij.<sup>92</sup> Ob branju poročevalskih besedil zasledimo različna jezikovna sredstva, ki jih tvorec v besedilo postavi z določenim namenom. Z nekaterimi besedili želi naslovnike zgolj informirati o določenem dogajanju, z drugimi želi to dogajanje ovrednotiti, komentirati in ga približati

91 V današnjem času tudi na spletu, socialnih omrežjih ipd.

92 Po Moniki Kalin Golob (2003: 48–51) so na eni strani besedila, ki zgolj poročajo (dominantna sta informativna funkcija in ubeseditveni način poročanje), na drugi strani pa je novinar v besedilih prisoten z zaznamovanimi jezikovnimi sredstvi (dominantna sta interpretativna funkcija in ubeseditveni način presojanje). Jože Toporišič (2000: 721–722) publicistične besedilne vrste deli v več skupin. Besedila so lahko poročevalna, opisovalna, razpostavljajna, presojevalna, navodilna in leposlovno navdahnjena.

naslovniku. Po Tomu Korošču (2005: 263) „stilistika poročevalstva operira z dvema vrstama stilne zaznamovanosti v besedilih, avtomatizacijo in aktualizacijo.“ Tomo Korošec (1998: 15) piše, da je „avtomatizacija ustaljevanje posameznih jezikovnih sredstev, da postanejo za opravljanje določene naloge običajna in se utrdijo v konvenciji med tvorci in naslovniki.“ Na drugi strani pa aktualizacijo definira kot „novo, svežo, posebno, nenavadno uporabo jezikovnih sredstev za dosego posebnega učinka“. Aktualizacija je avtorjevo sredstvo, orodje, s katerim išče pot k naslovniku, skuša navezati stik z njegovim izkustvenim svetom z namenom, sproži njegovo razumsko in čustveno dejavnost. Na eni strani je po Korošču (ibid.: 17) avtomatizacija besedila, pri kateri avtor in naslovnik nista navzoča (*stilno nevtravno*), medtem ko se z aktualizacijo avtor vključi v besedilo in išče jezikovna sredstva, s pomočjo katerih išče stik z naslovnikom (*stilno zaznamovano*). T. Korošec (ibid.: 18–26) poda seznam jezikovnih sredstev (t. i. aktualizmov), s katerimi tvorec besedila nagovarja naslovnika. To so na primer: ločila v naslovih, tropi, arhaizmi, besede z ekspresivno stilno vrednostjo, nižje pogovorne besede, frazemi, vulgarizmi. Del aktualizmov v besedilih predstavljajo tudi frazemi, ki jih bomo v nadaljevanju obravnavali. Po Korošču (ibid.: 20) so frazemi jezikovna sredstva, ki jih lahko avtorji uporabijo z namenom, da z njimi vrednotijo oziroma izražajo svoje stališče, včasih pa lahko z njimi le poživljajo besedilo. Da imajo frazemi v publicistiki posebno mesto, piše Erika Kržišnik. Po njenem mnenju so frazemi v besedilu znak razplatenosti in živahnosti in se zatorej uporabljajo zlasti v neumetnostnih besedilih, od teh pa so najpogostejši v publicistiki (Kržišnik 1994: 97). Erika Kržišnik (1991: 90–91) trdi, da so frazemi ekspresivna jezikovna znamenja, ki so med vsemi prva na voljo za izražanje razmerij do povedanega. V primerjavi z ostalimi ekspresivnimi sredstvi, kamor spadata zlasti ustvarjalna metafora in metonimija, imajo frazemi to posebnost, da že v svojem bistvu izražajo subjektivno razmerje, ki je rezultat kolektivne zavesti in doživljanja naroda, medtem ko je to razmerje pri metafori in metonimiji individualno subjektivno. Nina Tramšek (2015: 19) po E. Kržišnik povzame, da poimenovanje in vrednotenje določene predmetnosti in pojavnosti s frazemom povzroča brisanje meje med sodbo pisca in sodbo bralca, pri čemer se rahlja distanca med „tako misli/vrednoti“ avtor in „tako mislim/vrednotim jaz (= bralec)“. Možnost za nenehno identifikacijo bralca z oceno je torej večja, če je ocena označena s frazeološkimi sredstvi, ki so manipulativna, če upoštevamo dejstvo, da je časopis oblikovalec javnega mnenja, na drugi strani pa je možnost za identifikacijo pri ustvarjalnih metaforah in frazeoloških prenovitvah manjša. Erika Kržišnik na podlagi večletnih raziskav ugotavlja, da količina frazeoloških sredstev v besedilih časopisov narašča, največ frazemov pa se pojavlja v besedilih s politično tematiko. Prav tako izpostavlja, da „zavestno izrabo frazemov kot ekspresivnih, zato opaznih sredstev v časopisnih besedilih – ki jih najpogosteje beremo »diagonalno«, ne od začetka do konca – kaže njihovo pojavljanje na besedilno izpostavljenih mestih. Številno

uravnoreženo je njihovo pojavljanje v naslovu, v začetku (kar pomeni v krepko tiskanem sinopsisu ali na začetku besedila) in na koncu besedila“ (Kržišnik 2001: 109). Kržišnik tudi poudarja, da so odstopi od norme nadaljnja splošna značilnost rabe frazeologije v časopisnih besedilih. Opozarja, da so to „lahko nefunkcionalne »napake«, vzrok (in hkrati) opravičilo zanje je mogoče iskati v naglici, s katero nastajajo besedila v dnevnikih /.../, ali pa so odstopi funkcionalni v obliki t. i. frazeoloških prenovitev, ki so eden najpogostejših kreativnih jezikovno-besedilnih postopkov v teh besedilih konec 20. stoletja.“ (ibid.).

V nadaljevanju se bomo osredotočili na rabo frazemov v športnem poročevalstvu,<sup>93</sup> konkretno frazemov, znotraj katerih je ena izmed sestavin s področja glasbe. Na podlagi navedenih teoretičnih izhodišč bomo poskušali odgovoriti na naslednja vprašanja: a) Ali in v kolikšni meri se v slovenskih časopisih *Ekipa24*, *Dnevnik* in *Delo* na športnih straneh pojavljajo frazemi z glasbeno sestavino?; b) Katere sestavine z motivi s področja glasbe so prisotne v frazemih, ki se rabijo v omenjenih časopisih?; c) Ali prihaja do odstopov od norme in v kolikšnem obsegu?; d) Kje konkretno se tovrstni frazemi v besedilu pojavljajo?

Za potrebe članka smo analizirali tri slovenske časopise, pri čemer se dnevnik *Ekipa24* (dalje tudi EK)<sup>94</sup> ukvarja izključno s športom, medtem ko sta *Dnevnik* (dalje tudi DN)<sup>95</sup> in *Delo* (dalje tudi DE)<sup>96</sup> osrednja slovenska dnevnika, ki na svojih straneh izčrpno obravnavata tudi šport.<sup>97</sup> Pred začetnim iskanjem frazemov v omenjenih časopisih smo pripravili nabor frazemov, ki vsebujejo sestavino iz

93 Na vprašanja, povezana s športnim poročevalstvom, je skušala v diplomskem delu odgovoriti Petra Mavrič (2009: 73–75), ki je analizirala rabo aktualizmov v športnem poročevalstvu. Ugotovila je, da je le-ta zelo pogosta. Zanimalo jo je tudi, kateri medij (tisk, radio ali televizija) je najbolj bogat z aktualizmi. Na podlagi analize je prišla do sklepa, da lahko največ aktualizmov najdemo v tiskanih medijih, kar povezuje z dejstvom, da imajo novinarji tovrstnih medijev na voljo le besede, s katerimi morajo bralca pritegniti k branju.

94 Časopis *Ekipa24* (prej *Ekipa*) je edini slovenski športni dnevnik. Prva številka je izšla leta 1995. Časopis vsakodnevno prinaša na približno 34 straneh novice o športnem dogajanju v Sloveniji in svetu. Na voljo je tudi spletna izdaja [www.Ekipa24.si](http://www.Ekipa24.si) (Tramšek 2015: 3).

95 Časopis *Dnevnik* je prav tako eden osrednjih slovenskih časopisov. Prva številka takratnega *Ljubljanskega dnevnika* je izšla 2. junija 1951. Tiskana izdaja vsebuje 8 prilog. Tako kot *Delo* ima tudi *Dnevnik* največ bralcev v osrednji Sloveniji, od 1998 pa ponuja tudi spletno izdajo [www.dnevnik.si](http://www.dnevnik.si) (Tramšek 2015: 3).

96 Časopis *Delo* je osrednji slovenski dnevnik, ki izhaja od 1. maja 1959. Nastal je z združitvijo dveh časnikov *Slovenski poročevalec* in *Ljudska pravica*. V okviru časopisa vsak teden izide 7 prilog. Bralci ga lahko berejo tudi na spletu [www.delo.si](http://www.delo.si) (Tramšek 2015: 3).

97 Ker smo se omejili zgolj na frazeme z glasbeno sestavino (ne pa tudi splošno na frazeologijo znotraj športnih rubrik), smo se zaradi specifičnosti teme in ob predpostavki, da se v gradivu tovrstni frazemi ne bodo pojavljali redno in množično, odločili, da bomo gradivo iskali v spletnih izdajah omenjenih časopisov, pomagali pa smo se tudi z gradivom, dostopnim v 1,2 milijardnem referenčnem korpusu *Gigafida*, ki obsega slovenska besedila od 1990 do 2011. Gradivo, ki smo ga našli v *Gigafida*, smo ob krajšavi časopisa, v katerem je bil članek objavljen, označili s številom 1, tako EK – 1; DN – 1; DE – 1.

sveta glasbe. Nabor je bil narejen na podlagi gesel *Slovarja slovenskega knjižnega jezika* (2014)<sup>98</sup>, *Slovarja slovenskih frazemov* Janeza Kebra (2011) in člankov, objavljenih v znanstvenem zborniku z naslovom *Hudobne motivy vo frazeologii* (2014).<sup>99</sup> Morebitno prisotnost izbranih frazemov smo nato preverjali v omenjenih časopisih. Iz širšega nabora smo morali izločiti kar nekaj frazemov, ki jih poznata SSKJ in Kebrov slovar, v izbranih časopisih pa jih nismo našli. V nadaljevanju bomo predstavili zastopanost frazemov, ki vsebujejo sestavine *boben, glas, muzika/glasba, pesem, peti, rog, struna, ton, violina, zvon, zvoniti* in *žvižgati* v obravnavanih časopisih.

Glede na glasnost glasbila, njegovo zastopanost v frazeologiji,<sup>100</sup> pa tudi vlogo, ki jo opravlja na športnih tekmovanjih,<sup>101</sup> smo pričakovali, da bo zastopanost frazemov s sestavino *boben* v športnem poročevalstvu večja. Na koncu smo našli zgolj en primer, in sicer v časopisu *Delo*, ki je uporabljen v naslovu kot besedna igra k priimku bivšega hrvaškega nogometaša Zvonimirja Bobana, in sicer *Boban skoraj na bobnu*. Gre za frazem *biti na bobnu*, ki ga rabimo v pomenu „doživeti prisilno dražbo, gospodarsko propasti“,<sup>102</sup> kar potrjuje tudi besedilo, ki se pojavi pod omenjenim naslovom, in bralce obvešča, da je omenjeni nogometaš v velikih finančnih težavah.

V gradivu smo našli kar nekaj frazemov, ki vsebujejo sestavino *glas*, čeprav je potrebno poudariti, da ne gre za večje število različnih frazemov, ki so s to sestavino znani v slovenščini.<sup>103</sup> V vseh treh časopisih prevladuje frazeološka enota *povzdigniti glas* v pomenu „začeti glasneje govoriti“. <sup>104</sup> V časopisu *Ekipa24* je bil

98 Gre za prenovljeno in dopolnjeno izdajo.

99 V zborniku je 33 referatov, ki obravnavajo glasbene motive v frazeologiji v različnih slovanskih in neslovanskih jezikih. Referati so bili predstavljeni na mednarodni znanstveni konferenci, ki je potekala 26. in 27. septembra 2014 na Filozofski fakulteti Univerze Komenskega v Bratislavi.

100 V Kebrovem slovarju najdemo frazeme *biti na bobnu, biti toliko za kaj, kolikor zajec za boben, boben je zapel, dati koga/kaj na boben, imeti trebuh kakor boben, iti na boben, kakor krava na boben, napet kot boben, pognati koga/kaj na boben, priti na boben, razumeti se na kaj kot zajec na boben, sit kot boben, soldaški boben poje, spoznati se na kaj kot zajec na boben, spraviti koga/kaj na boben, zapel je vojaški boben* (SSF 2011: 87–89).

101 V mislih imamo navijače, ki redno uporabljajo bobne na različnih tekmovanjih.

102 Janez Keber piše, da je frazem nastal po nekdanjem načinu razglasitve rubeža z bobnom (SSF 2011: 87).

103 O slovenskih frazemih s sestavinama *glas* in *glasba* v slovenski frazeologiji je podrobneje pisala Erika Kržišnik (2014). V članku avtorica piše o frazemih in pregovorih: *na glas, na ves glas, ne dati glasu od sebe, povzdigniti glas, glas zastane v grlu (komu), prazen sod ima močen glas, imeti glas, dajati glas (in siliti k petju), prvi glas, drugi glas, glas gre (se širi/razširi, raznese, arh. počí) o kom/čem, v en glas, povzdigniti svoj glas, glas vpijočega v puščavi, ljudski glas božji glas, dober glas, slab glas, <kdo/kaj> biti na dobrem, slabem glasu, priti na slab glas, spraviti <koga/kaj> na slab glas, biti ob dober glas, dober glas seže v deveto vas* (Kržišnik 2014: 191–201).

104 Erika Kržišnik (2014: 195) opozarja, da SSKJ sicer pozna frazem *povzdigniti glas* s pomenom „začeti glasneje govoriti“ in frazem *povzdigniti svoj glas* v pomenu „povedati svoje mnenje“, vendar za omenjeni frazeološki enoti ugotavlja, da „formalno razlikovanje med FE *povzdigniti glas* za pomen „začeti glasneje govoriti“ in *povzdigniti svoj glas* za pomen „protestirati, izjavljati se proti čemu/

frazem *povzdigniti glas* enkrat uporabljen v naslov *Zakaj je Elsner povzdignil glas?*, petkrat pa smo ga našli v povedih znotraj besedil: *Prvič sem glas povzdignil že v pripravljalnem obdobju, a je Cohnu dal novo možnost; Že večkrat je povzdignil glas, ko so javno kritizirali njegovo trenerko, dvakratno zmagovalko grand slama, Francozinjo Maurresmojevo; „Kar vam želim povedati je to, da smo zelo blizu,“ je še enkrat povzdignil glas; Po tretjem голу je strateg gostov Fabian Dahlem vzel 30 sekund odmora in močno povzdignil glas.*

Relativno pogosto rabijo športni novinarji omenjeni frazem tudi v časopisu *Dnevnik*. Tako na primer v povedih: *Glas povzdignem na igralce, sodniških odločitev ne komentiram z besedami, s katerimi bi jih užalil; Kapetan je prevzel odgovornost, vodil igro in končno povzdignil glas, da je stekla komunikacija na igrišču (DN – 1); „V garderobi sem povzdignil glas in drugi polčas je bila bistveno kvalitetnejši“ (DN – 1); Očitno je trener Gorenc pred zadnjim delom v slačilnici povzdignil glas in v dveh minutah in 28 sekundah je Olimpija s štirimi zadetki le strla odpor Zagrebčanov (DN – 1); Ob drugem tehničnem odmoru je običajno vselej mirni Baltić povzdignil glas in pošteno nahrulil svoje igralce (DN – 1).*

V korpusu *Gigafida* smo našli primera, ki sta iz časopisa *Delo*: *„To je bila čista katastrofa, kako so skakali. Zato sem jih pred začetkom tekme poiskal in povzdignil glas, saj to ni več nikamor peljalo,“ je zaupal 37-letni Finec; „Na treningih pogosto povzdigne glas, a že dobro ve, zakaj /.../.“*

V vseh treh časopisih je zastopan frazem <kdo/kaj> biti na dobrem glasu za pomen „sloveti, biti znan kot pozitiven“. V deželi aktualnih evropskih, svetovnih in olimpijskih prvakov je slovenska delovna sila na dobrem glasu (EK); Slovenski rokmetaši so v Montpellieru na dobrem glasu in kaj lahko se zgodi, da bo slovenska mafija poleti dobila novega člana (EK); Se pravi, da so pomembna poznanstva, zveze v tem športu, predusem pa to, da si na dobrem glasu (DE). Čeprav je v slovenščini znan tudi frazem <kdo/kaj> biti na slabem glasu v pomenu „sloveti, biti znan kot negativen“, pa sta se avtorja v dveh primerih odločila, da bosta namesto tega raje uporabila zanikano obliko frazema <kdo/kaj> biti na dobrem glasu, v enem primeru se je avtor celo odločil, da bo poleg zanikanja uporabil tudi narekovaje, s čimer je verjetno še bolj želel vplivati na bralca in njegovo mnenje o določenem problemu. Gre za povedi: *Zaradi glasnega proslavljanja noč prej 25-letni Ljubljančan ni bil ravno „na dobrem glasu“, a vseeno je iz tega vela gromozanska navdušenost (EK); „Videl sem, da nimam možnosti niti za 2 uri in 20 minut in sem odstopil,“ je izjavil Kežzar in priznal, da ne bo ravno na dobrem glasu za prihajajoča velika tekmovanja, potem ko še enkrat ni videl cilja maratona (DN – 1).*

---

komu“ dosega le stopnjo tendence in da je treba govoriti o variantnem frazemu *povzdigniti <svoj> glas* z dvema ločenima pomenoma. Samo v primeru eksplicitne zunanje vezljivosti *proti komu/čemu*, ki pa za realizacijo pomena ni obvezna, gre vedno za variantno FE s pomenom „protestirati“ (Kržišnik 2014: 197).

V *Dnevniku* in *Delu* smo zasledili frazem *na glas*, ki ga rabimo v pomenu „glasno“. Tako na primer v povedih: *Janus je optimistično razpoložen in na glas razmišlja o velikem kristalnem globusu, ki se je Petru Prevcu v minuli sezoni za las izmuznil iz rok* (DN); *Tekme svetovnega pokala na Pokljuki so, čeprav se o tem ne govori na glas, odvisne tudi od uspehov domačih lovcev* (DN); *Peter Prevc pogosto ne pove vsega na glas, a hkrati natančno ve, kaj bi rad dosegel* (DE).

Frazema *glas se širi o kom/čem* v pomenu „govori se“ in *glas vpijočega v puščavi*,<sup>105</sup> ki ga rabimo v pomenu „razširjanje kakega nazora, prizadevanje, ki nima uspeha“ smo zasledili samo v časopisu *Ekipa24*, in to v: *A po zaslugi nogometaša, ki si kruh služi pri tem estonskem prvotligašu, se glas od leta 1912 ustanovljenem kolektivu zdaj širi po vsem svetu; Glas o mladem Ljubljancu se širi po vsej Evropi, gol se je dovolj zanimiv zdel celo Američanom, Angleži niso znali pozabiti omeniti, da je Šporar nekoč razkril, da mu je najbolj pri srcu Liverpool; Je to glas vpijočega v puščavi ali je s klubi vendarle sklenil dovolj trdno zaveznitvo?*

Prav tako smo frazema *na ves glas* „zelo glasno“ in *v en glas* „soglasno“ našli samo v časopisu *Dnevnik*, in sicer v: *In troblje, s katerimi so na ves glas trobili; Ne zgolj Marca tudi ostali španski časniki v en glas poudarjajo, da je Florentiono Perez z imenovanjem Zinedina Zidana močno tvegala, saj Francozu primanjkuje trenerskih izkušenj; Irska slavi svoje junake, ki so ji priigrali tretji nastop na evropskem prvenstvu. Bosna in Hercegovina je Dublin zapuščala razočarana. „Morali bi igrati bolje,“ so rekli v en glas.*

V *Ekipi24* in *Delu* smo v besedilih našli tudi pregovor *dober glas seže v deveto vas* za pomen „kar je dobro, je daleč naokrog znano“. Tako na primer v: *Dober glas seže v deveto vas, pravijo* (EK); *Da dober glas seže v deveto vas, je bilo lepo razvidno tudi nekaj ur po objavi Deničevega seznama* (EK); *Dober glas seže v deveto vas in trenerska pot ga je zanesla v po prebivalstvu najštevilčnejšo državo na zemeljski obli, postal je trener selekcije kitajske province Shandong* (EK); *Da dober glas seže v deveto vas, kaže tudi njihov preboj v formulo 1* (DE – 1).

V pregovor za *malo denarja malo muzike*<sup>106</sup> s pomenom „za majhno plačilo se malo dobi“ se namesto nevtralnega poimenovanja *glasba*, ki je značilno za knjižni jezik, rabi sinonim *muzika*, ki ga v slovenščini rabimo predvsem v pogovornem jeziku. Pregovor smo v tej obliki našli v vseh treh časopisih: *Zakaj je tako, že dolgo ni skrivnost: italijanski klubi nimajo denarja. In saj veste, kako pravijo: malo denarja, malo muzike* (EK); *Občutek imam, da šport vsi vedno bolj jemljejo le še kot rekreacijo, v vrhunskem športu pa še kako velja rek „malo denarja, malo muzike“* (DN – 1); *„Malo denarja, malo muzike,“ odgovarjajo v ljubljanskem taboru* (DE). V štirih primerih smo zasledili sestavinsko zamenjavo pregovora za *malo denarja malo muzike* v *kolikor denarja, toliko muzike*, in to v: *Kolikor denarja, toliko muzike, in ob pomanjkanju denarja so Zlatorog*

105 Frazem je svetopisemskega izvora (SSF 2011: 212).

106 SSKJ pozna še naslednje frazeme, ki vsebujejo sestavino *muzika*: *pog., ekspr. to je pa druga muzika, ekspr. dosti imam te muzike, slabš. narediti komu mačjo muziko, pog. ekspr. ko jim bo zmanjkalo denarja, bo konec muzike, preg. za malo denarja malo muzike* (SSKJ 2014: 844).



poleti znova zapustili nekateri najbolj uigrani muzikantje, /.../ (EK); Lahko bi tudi zapisali **kolikor denarja, toliko muzike**, pa čeprav prazna blagajna nikakor ne bi smela biti izgovor za pomanjkanje idej /.../ (EK); „**Kolikor denarja, toliko muzike**,“ je na vprašanje, kakšen je njegov cilj na EP, na včerajšnji novinarski konferenci odgovoril 33-letni Ljubljčan /.../ (DE). V dveh primerih smo modificiran pregovor zasledili tudi v naslovu in sinopsisu: **Koliko denarja, toliko muzike** [naslov] – *Epilog? Najenostavnejše povedano, kolikor denarja, toliko muzike* [sinopsis] (EK); **Kolikor denarja, toliko muzike** [naslov] (DE). Prav tako smo ugotovili, da nekateri novinarji rabijo namesto sestavine *muzika* sestavino *glasba*. Tako na primer v: *Da, kolikor denarja, toliko glasbe* (EK); **Kolikor bo denarja, toliko bo glasbe** [sinopsis] (DE).

V časopisu *Dnevnik* in *Delo* smo našli kar nekaj primerov rabe frazema *druga pesem*<sup>107</sup> s pomenom „kar je drugačno, različno, praviloma boljše v primerjavi z dosedanjim“: „To je povsem **druga pesem**, s tako dobrimi smučmi je pravi užitek teči,“ ni skrival navdušenja Berlot, /.../ (DE); „Obljubljam, da bo na drugi tekmi v Treh lilijah povsem **druga pesem**. Olimpija je bila tokrat enostavno boljša /.../“ (DN – 1); „Poraz na prvi tekmi v Feldkirchu je bil plod naše neuigranosti, tokrat bo povsem **druga pesem**,“ je optimist pred današnjo tekmo napadalec Olimpije Kelly Glowa (DN – 1); „Poznala se je odsotnost izkušenega Andreja Razingerja in drevi bo zato pela povsem **druga pesem**“ (DN – 1); „To je bila povsem **druga pesem** kot na 10 kilometrov. Z lahkoto sem se pol kroga držal Rusa Prokuratorova in tri kilometre celo Finca Immonena“ (DN – 1); „Prvi polčas smo igrali pod vsako kritiko in v glavnem metali žoge stran. Med odmorom sem bil malo agresiven in zato je bila v drugem delu povsem **druga pesem** /.../“ (DE – 1); *Ko pa ju je v nadaljevanju domačim uspelo zaustaviti, je bila na dobovskem parketu povsem druga pesem* (DE – 1).

Ker se je v obravnavanih besedilih frazem *druga pesem* vedno pojavljal ob prislovu *povsem*, nas je zanimalo, koliko je tovrstnih pojavitev v korpusu *Gigafida*. Izkazalo se je, da ima zveza *druga pesem* v korpusu 186 pojavitev, na drugi strani pa se v korpusu zveza *povsem druga zveza* pojavi 199-krat. Na podlagi teh podatkov, nas je zanimalo, ali je v jeziku pogosto prisotna raba frazeološke enote *druga pesem* v povezavi s prislovom. Preverili smo število zadetkov zveze *popolnoma druga pesem* in ugotovili, da je znanih 19 zadetkov, zveza *čisto druga pesem* pa se je pojavila 92-krat. Na podlagi tega lahko sklenemo, da prevladuje raba frazema z omenjenimi prislovi *povsem*, *popolnoma* in *čisto*.

V dveh primerih smo v besedilih našli frazem *peti hvalo komu/čemu*<sup>108</sup> s pomenom „zelo hvaliti koga, kaj“: *Bolj kot Ljubljana bodo gostom v spominu ostala Goriška*

107 V Kebrovem slovarju so pod geslom *pesem* navedeni naslednji frazemi: *druga pesem, drugačna pesem, ista pesem, labodja pesem, peti staro pesem, poslušati staro pesem, stara pesem* (SSF 2011: 683–685). V SSKJ so na primer navedeni še frazemi, ki jih Kebrov slovar ne pozna: *pesem je ugasnila v njegovih očeh, zdaj je to (delati) pesem, sekira je zapela v gozdu mrtvaško pesem, pesem prihodnosti, visoka pesem*.

108 Nastanek frazema *Keber* povezuje z dejstvom, „da so nekdaj zlasti vladarje in druge obrtnike, a tudi Boga, večinoma hvalili, častili v pesmih, tj. odah, hvalnicah vseh vrst, hvalospelih, slavospe-

*Brda, kjer je vinska klet novinarjem in drugim pomembnejšem postregla z vinom iz steklenic, opremljenih z etiketami Gira, in dobrotami, ki so jim včeraj **peli hvalo** tudi v omenjenem italijanskem časopisu (DN – 1); Brica bi lahko kritizirali, a prav lahko bi **mu peli hvalo**. V devetih sezonah je klub pripeljal na vrh (DE – 1).*

Frazema *v isti rog trobiti [s kom]*,<sup>109</sup> ki ga poznamo s pomenom „v vsem pritrjevati komu“, nismo našli, smo pa v časopisu *Ekipa24* našli potrpanje frazema, in sicer: *Vročekrven, sem in tja koleričen, včasih tudi zoprni, kdo pa ni, v njegovem besednjaku niso zgolj oguljene fraze, zato je bil v deželi, kjer so oguljene fraze, **trobljenje v isti rog** in pihanje na dušo množicam del vsakdanjika, pogosto črna ovca, na hrbtu katere so se lomila kopja, usaka njegova poteza pa je bila kirurško secirana. V Gigafida smo našli 7 zadetkov tovrstne rabe frazema.*

V športnih rubrikah je bil prisoten tudi frazem *v en rog tuliti*, in sicer: *Vsa ekipa na čelu s kapetanom je sodelovala pri ključnih **odločitvah**, bili smo polni samozavesti, **tulili smo v isti rog**<sup>110</sup> (EK); Veliko sem se pogovarjal s tekmovalci, le da sem se tokrat za razliko od tistega februarskega sestanka po svetovnem prvenstvu v St. Moritzu, ko so **vsii tulili v en rog**,<sup>111</sup> ne da bi prej pomeli pred lastnim pragom, izognil skupnemu sestanku (DE – 1). V Dnevniku smo pri frazemu *v en rog tuliti*, kjer je ustaljena nedovršna glagolska oblika, našli frazem z dovršno obliko *v isti rog zatuliti*: *Že tedaj so z Mourinhom **v isti rog zatulili** mnogi navijači Realu, a v zadnjih tednih so kritike ušle izpod nadzora. Rabo modificirane oblike smo preverili v Gigafida in ugotovili, da se frazem v dovršni obliki pojavi zgolj enkrat, kar pomeni, da bi tovrstno rabo lahko označili kot odstop od norme.**

Kar nekajkrat smo zasledili, da je prišlo da zamenjave sestavin, pri čemer so novinarji namesto sestavine *trobiti* uporabili sestavino *pihati*. Dejstvo je, da glasbilo rog spada v skupino trobil, na katerega se igra tako, da se trobi. Zelo soroden način igranja je pihanje, ki je značilno za pihala, zato ne preseneča dejstvo, da veliko ljudi zamenjuje oba načina, posledično pa do zamenjave prihaja tudi pri rabi obravnavanega frazema. Tako smo našli: *Ni hotela **pihati v isti rog**<sup>112</sup> zgolj zato, ker je bil ta rog enostavnejši, ker je morda zvenel lepše in ker je predvsem zagotavljal široko izogibanje kritični distanci ter posledičnim možnostim za kaj neprijetnega (EK); Takoj bi ga vrnil vanjo, ker je reprezentanca nad vsemi, ker moramo za njeno korist vsi **pihati v isti rog**<sup>113</sup> (EK).*

vih“ (SSF 2011: 275).

109 Po Kebru temeljijo frazemi *v en rog trobiti [s kom]*, *v en rog tuliti*, *v isti rog trobiti [kom]* na dejstvu, da so na nekdanjem običajnem brezventilnem rogu lahko igrali samo en tonski način (SSF 2011: 818).

110 Frazem je v pomenu „imeti enake namene, cilje s kom“.

111 Frazem ima pomen „v vsem pritrjevati komu“.

112 Frazem s pomenom „v vsem pritrjevati komu“.

113 Frazem v pomenu „imeti enake namene, cilje s kom“.

Sestavina *struna* je v slovenskem jeziku zastopana v številnih frazemih.<sup>114</sup> V besedilih je bil pogosto rabljen frazem *napet kot struna* „zelo napet“: /.../ *toda pot do izkupička je bila napeta kot struna* (DN); *Po domače povedano, moraš biti fizično močan kot žival, mišice pa napete kot struna, da špricneš* (DN); *Bilo je napeto kot struna, ki pa ni počila* [sinopsis] (DN); *Ker je bila to prva kvalifikacijska tekma za London, so bili živci napeti kot strune, prihodnje leto bo še huje* (DN); *Igralcem še prehitro stopi v glavo ležernost, jaz si pa želim, da so ves čas napeti kot strune in iščejo najkrajšo pot do gola* (DE).

V besedilih smo namesto frazema *zaigrati na čustvene strune* s pomenom „čustveno govoriti“ našli frazem z zamenjano sestavino *zaigrati na sentimentalne strune*, pri čemer se je avtor odločil za rabo sopomenke: *Zdaj, šest let pozneje, sta na sentimentalne strune zaigrala Nasser Al-Khelaiji in večno mrkogledi direktor pariškega kluba Bruno Martini*, /.../ (EK). V enem primeru je novinar aktualiziral frazem in ga prilagodil tako, da je izpostavil nacionalno pripadnost in odnos Slovencev do rokometu ter novega trenerja: *Vujović bo že znal zaigrati tudi na slovenske strune* [naslov] (DE). Prav tako smo našli primere, kjer se je namesto sestavine *zaigrati* pojavila sestavina *zabrenkati*: *Stari volk je zabrenkal na čustvene strune* (EK).

Nekoliko preseneča raba frazema *brenkati na drugačne strune* „lotevati se česa na drugačen način, z večjo strogostjo“, ki se v besedilu pojavi v edninski obliki: *Medtem ko so bili hrvaški reprezentanti v pogovorih s slovenskimi novinarji izredno previdni in polni hvale na račun Prašnikarjeve enajsterice, pa so hrvaškim brenkali na povsem drugačno struno* (DN). Dejstvo je, da frazem odstopa od norme, v *Gigafida* pa edninske rabe nismo našli, tako da lahko trdimo, da gre za napačno rabo.

Čeprav sta v slovenščini znana frazema *dajati [pravi] ton čemu* in *dati [pravi] ton čemu*<sup>115</sup> s pomenom „dajati čemu pravo podobo, pravi izraz, poudarek“, pa smo v vseh treh obravnavanih časopisih našli zgolj *dajati [pravi] ton čemu*. Poudariti je potrebno, da niti v enem primeru nismo našli frazema, ki bi vseboval tudi sestavino *pravi*, pač pa smo v dveh primerih našli na tem mestu sestavino *vselej*. Ker gre za večje število besedil, ki vsebujejo ta frazem, jih bomo navedli samo nekaj. V časopisu *Ekipa24*: *Ima veliko kakovostnih igralk, ton igre pa mu daje prav Kudlaczeva; Imajo veliko kakovostnih igralk, ton igre pa ji daje poljska reprezentantka Karolina Kudlacz. V časopisu Dnevnik smo na primer našli: Medveščak je zelo čvrsta ekipa, ki ima v svojih vrstah pet Slovakov, ki dajejo ton njihovim igri; Pri Ljubljancem je sprova le Tušek dajal ton igri v napadu, pri Polzeli pa so bile sile boljše razporejene, Na srečo je tukaj veliko navijačev z Norveške, ki usaj na smučarskih tekih dajejo ton prireditvi. V Delu pa smo za-*

114 Frazemi *brenkati na drugačne strune*, *brenkati na druge strune*, *brenkati na čustveno struno*, *igranje na čustvene strune*, *napet kot struna*, *napeti druge strune*, *ubirati druge strune*, *ubirati drugačne strune*, *ubirati druge strune*, *zabrenkati na drugačne strune*, *zabrenkati na pravo struno*, *zadeti pravo struno*, *zaigrati na čustvene strune*, *zaigrati na čustveno struno*, *zaigrati na pravo struno* (SSF 2011: 926–928). V SSKJ smo našli tudi *prenapeti strune*, *ubirati smešno struno*.

115 Frazema *sta* s področja glasbe, kjer npr. kdo v orkestru ali pred glasbenim nastopom koga pred začetkom da izhodiščni ton, melodijo (SSF 2011: 982).

sledili poved: *Bleščeca predstava – Slovenci so presenetili Švede z udarno igro v napadu, ki ji je dajal ton tudi Aleš Pajovič.*

Poudariti je potrebno, da niti v enem primeru nismo našli frazema *dajati [pravi] ton čemu*, ki bi vseboval tudi sestavino *pravi*, pač pa smo v dveh primerih našli na tem mestu sestavino *uselej*: *Normalno bi bil to Kasparov, ki je vselej dajal ton svojim ekipam* (DE – 1); *Bojeviti Gorenjec, ki je na sredini igrišča vselej dajal ton prepoznavni fanatični igri slovenske reprezentance, /.../* (DE – 1).

Frazemi s sestavino *violina* so v publicistiki zelo pogosti.<sup>116</sup> To potrjuje tudi pogosta raba le-teh v obravnavanih časopisih, zato jih bomo navedli samo nekaj. Frazem *biti prva violina* smo našli v naslednjih povedih: *Dražetič, prva violina lanske sezone, naj bi sicer imel ponudbe tudi od drugod, a v Sevnici se nadejajo, da bo še vsaj sezono nosil modri dres* (EK); *Prva violina slovenske reprezentance bo na SP v Južni Koreji napadalec, ki ga po kakovosti postavljamo takoj za našega velemojstra Anžeta Kopitarja* (EK); *A proti koncu kariere se slej kot prej moraš sprjazniti z dejstvom, da ne boš več prva violina v moštvu* (DN – 1); *Na mestu prve violine bo tako zaigral Marko Tkalec, ki je svojo dobro pripravljenost letos potrdil tudi na domžalskem turnirju /.../* (DN – 1); *Primorci blestijo, kot že dolgo ne, njihov vodja Miran Pavlin pa bo prva violina tudi danes* (DN – 1); *Potem ko je bila Tina Križan vrsto let prva violina naše reprezentance, /.../* (DE – 1). Našli smo primer s frazem *igrati prvo violino*: *Na začetku je prvo violino igral Adam Malysz.*

V besedilih smo zasledili tudi frazem *biti druga violina* „biti v podrejenem položaju“. Tako na primer: *Očitno je bilo, da Rosberg po Hamiltonovem zmagovitem začetku sezone nikakor ni želel postati druga violina v ekipi Mercedesa* (EK); *A kaj kmalu se lahko zgodi, da bo postal več kot jasna druga violina v moštvu in bo moral pomagati Felipeju Massi v boju za naslov prvaka* (DN – 1); *Nekateri igralci, ki so bili doslej v reprezentanci druge violine, so se dobesečno čez noč znašli v vlogah nosilcev igre* (DN – 1); *Boljše druga violina kot peta [naslov]* (DE).

Čeprav niti SSKJ niti Kebrov slovar ne poznata frazema *biti tretja violina*, pa smo v besedilih kar nekajkrat našli zveze s sestavino *tretji*. Pavel Krejčí (2014: 170) ugotavlja, da se v srbskem frazeološkem slovarju iz leta 2012 nahaja oblika *biti druga (treća) violina*, pri čemer češki frazeološki slovarji oblike s sestavino *tretji* ne navajajo, je pa prisotna v besedilih, vendar v zvezi *igrati tretjo violino*. Pavel Krejčí to razlaga z besedami, da vrstilni števniki *tretji* dodaja celotnemu frazemu dopolnilen, natančnejši pomen. V besedilih, ki smo jih preučevali, smo tako našli: *Vprašaj Romana Horvata, ki je tako rekoč s svojo lastno roko Olimpiji priigral edini evropski prestol, po poškodbi pa igra tretjo violino, češ, za nič ni več, ne tolče se, izogiba se kontaktu* (DE); *Valjavca bo, kot je pojasnil v svojem programu, poslal na Tour, kar bo zanj nemara še boljše, saj bo imel na „francoski pentlji“ več manevrskega prostora, kot bi ga imel na Giru, kjer bi bil v najboljšem primeru tretja violina svojega moštva.* V slovenskih

116 Pri Kebru (SSF 2011: 1034) najdemo naslednje frazeme: *biti druga violina, biti prva violina, igrati drugo violino, igrati prvo violino*. Te frazeme najdemo tudi v SSKJ.

besedilih smo torej zasledili zvezo tako z glagolom *biti* kot z glagolom *igrati*, tako da se lahko strinjamo s Krejčijem, da je avtor z uporabo vrstilnega števnikar *tretji* želel dodati celotnemu frazemu natančnejši pomen.

Na analiziranih športnih straneh sta se pogosto pojavila frazema *obesiti [kaj] na veliki zvon* in *obešati [kaj] na veliki zvon* s pomenom „povsod razglašati, pripovedovati“. Izmed dvaindvajsetih frazemov, ki so vsebovali sestavino *zvon*, smo našli samo dva frazema z dovršno obliko, torej *obesiti [kaj] na veliki zvon*. Gre za frazema: *Jurij Žurej je v začetku julija na veliki zvon obesil, kaj se je dogajajo v „kuhinji na Krvavcu“, kjer je olimpijsko normo izpolnila svetovno znana violinistka Vanessa Mae (DN)*; *Čprav je to, kar je naredil tisto popoldne v Liverpoolu, počel že prej, je tedaj potezo opazila usa Anglija in jo obesila na veliki, celo največji zvon (EK)*. Slednji frazem je zelo zanimiv tudi z vidika rabe sestavine, tj. presežnika *največji*, s katerim je želel avtor še podariti pomen poteze, ki jo je opazila angleška javnost. Večina frazemov je bila rabljena v nedovršni obliki, torej *obešati [kaj] na veliki zvon*, našli pa smo jih na primer v: *Zato nismo želeli na veliki zvon obešati tega, kar se je po tihem že šušljalo (EK)*; *Predusem pa so se na drugi strani znašli tisti, o katerih ste zagotovo slišali zelo veliko (saj veste, zadeve s prihranki nihče ni želel obešati na veliki zvon) in /.../ (EK)*; *Toda tega nihče ne obeša ne veliki zvon, spomnijo se samo vrtoglavih števil (DN)*; *„Tega med kariero nisem obešal ne veliki zvon, toda zdaj lahko povem“ (DN)*; *Čuti namreč bolečine v kolenu, ki jih ne obeša ne veliki zvon (DN)*; *Še pred tedni so vodilni možje slovenske košarkarske reprezentance poudarjali, da ne bodo obešali na veliki zvon obiskov kandidatov za nastop na letošnjem EP (DE)*.

V vseh treh časopisih smo našli tudi pregovora, ki vsebujeta sestavino *zvoniti*, in sicer *po toči zvoniti* in *po toči zvoniti je prepozno*<sup>117</sup> s pomenom „prepozno začeti delovati, ukrepati“. Na primer: *A po toči zvoniti je prepozno, nova priložnost, da kri, znoj in solze poplačajo tudi z zmago, bo jutri (EK)*; *Izvršilni odbor je v položaju tistega, ki zvon po toči (DN)*; *„A po toči zvoniti je prepozno, kljub vsemu sem več kot zadovoljen z osvojenimi točkami in še vedno odprtim bojem za končna odličja,“ /.../ (DE)*.

Zadnja sestavina frazemov, ki smo jo zasledili na športnih straneh slovenskih časopisov in je povezana tudi z glasbenim svetom, je sestavina *žvižgati*. Gre za frazem *iti rakom žvižgat*,<sup>118</sup> ki ga rabimo v pomenu „propasti“. Omenjeni frazem smo našli v naslednjih povedih: *Bo šel slovenski šport rakom žvižgat? (EK)*; *Pri nas pa gre vse skupaj počasi, ampak zanesljivo rakom žvižgat (EK)*; *Začel sem super, potem pa na dveh luknjah izgubil žogico in vse je šlo rakom žvižgat (DN – 1)*; *Mariborski Branik, ki je lani izpadel iz prve lige, ne bo nastopal niti v 1. B ligi. Klub se ni prijavil za tekmo vanje, tako da je šla mariborska košarka rakom žvižgat (DN – 1)*; *Tekma je bila izredno naporna, saj smo vedeli, da če tekme ne zmagamo, lahko gremo rakom žvižgat (DN – 1)*.

117 Rek *po toči zvoniti je prepozno* je nastal po nekdanjem načinu odvrčanja nevihtnih oblakov s točo z zvonjenjem zvonov, ki naj bi pomagalo samo, če je bilo začeto pravočasno (SSF 2011: 976).

118 Frazem *naj bi nastal na osnovi nekdanjega kaznovanja s potapljanjem* (SSF 2011: 788–789).

Na podlagi teoretičnih izhodišč in zbranega gradiva, lahko trdimo, da je v obravnavanih časopisih *Ekipa24*, *Dnevnik* in *Delo* frazeologija prisotna, prav tako pa smo našli relativno veliko frazemov, kjer je ena izmed sestavin iz sveta glasbe. Gradivo izkazuje, da novinarji tudi s pomočjo frazeoloških enot izražajo svoja stališča, obenem pa želijo temo približati naslovniku in vplivati na njegovo mnenje. V gradivu, ki smo ga obravnavali, smo našli frazeme s sestavinami *boben*, *glas*, *muzika/glasba*, *pesem*, *peti*, *rog*, *struna*, *ton*, *violina*, *zvon*, *zvoniti in žvižgati*. Najmanj frazemov smo našli s sestavino *boben*, prevladujejo pa frazemi s sestavinami *glas*, *pesem*, *struna*, *violina* in *zvon*. Izkazalo se je, da se večinoma v gradivu oblika frazema lahko deloma spreminja glede na oblike rabe, na primer: spregatvene (*ne obeša na veliki zvon*, *dajejo ton*, *glas povzdignem*), časovne (*je obesil na veliki zvon*, *je šla rakom žvižgat*), sklonske (*je na dobrem glasu*, *ni bil na dobrem glasu*). Potrebno je opozoriti, da smo pri nekaterih frazemih opazili, da je prišlo do sestavinske zamenjave, tako na primer pri pregovoru *za malo denarja malo muzike*, kjer je bila namesto *muzike* uporabljena sestavina *glasba*. Prav tako smo našli frazem, pri katerem je prišlo do potrpnjenja frazema, in sicer *trobljenje v isti rog*. Rabo frazema *tuliti v en rog* v dovršni obliki *v isti rog so zatulili* bi lahko označili kot neustrezno, kar dokazuje tudi neprisotnost te oblike v referenčnem korpusu *Gigafida*. Prav tako nas je presenetila raba frazema *brenkati na drugačno struno* (v rabi je množinska oblika *brenkati na drugačne strune*), ki se je v besedilu pojavila enkrat, nismo je pa zasledili v korpusu *Gigafida*. Da se uporabniki slovenskega jezika velikokrat ne zavedajo razlike med glagoloma *trobiti* in *pihati*, dokazuje tudi raba frazema *pihati v isti rog* (ustrezneje *trobiti v isti rog [s kom]*, saj je rog trobilo in ne pihalo), ki se je v besedilih pojavila kar nekajkrat. Zanimiva se nam je zdela pojavitev oblike *biti tretja violina* in *igrati tretjo violino*, ki še ni vključena v slovarje, rabo pa lahko razlagamo s tem, da vrstilni števniki dodaja celotnemu frazemu natančnejši pomen. Zanimivo je tudi, da smo v naslovu časopisnega prispevka našli celo vrstilni števniki *peti violina*. Ne moremo potrditi trditve, da je pojavnost frazemov z glasbeno sestavino večja v naslovih, sinopsisih in na koncu besedil, je pa res, da se na teh mestih kar nekajkrat pojavijo. Sklenemo lahko, da publicistika z jezikovnimi sredstvi, ki jih uporablja, zbližuje glasbo in šport, avtorji pa, ki vključujejo v besedila frazeme z glasbeno sestavino, omogočajo bralcem, da kljub napetosti in adrenalinu, ki sta značilna za šport, spoznavajo neskončni svet glasbe tudi v drugačnih dimenzijah.

### Spletni viri:<sup>119</sup>

**DE:** *Spletni časopis Delo*. Dostopno na: <<http://www.delo.si>>.

**DN:** *Spletni časopis Dnevnik*. Dostopno na: <<http://www.dnevnik.si>>.

119 Edični poznámka: kvúli snadnéjší orientaci je seznam autorkou excerpovaných zdrojů připojen za příslušnou kapitolu, nikoliv až na konci publikace v soupisu literatury.

Frazemi z glasbeno sestavino na športnih straneh slovenskih časopisov ...

Saša Vojtechová Poklač

**EK:** *Spletni časopis Ekipa24*. Dostopno na: <<http://www.ekipa24.si>>.

**Gigafida:** *Korpus Gigafida*. Dostopno na: <<http://www.gigafida.net/>>.

Saša VOJTECHOVÁ POKLAČ

Univerzita Komenského // Comenius University

Bratislava, Slovensko // Bratislava, Slovakia